

Rapport från dåtid

GAZ från Gorkij och Scania R142 från Dalarna. Hur ska det här sluta? Nostalgiredaktör Bosse Norvinge dukar fram nya nostalgiska pärlor ur arkivet!

TEXT OCH FOTO: BOSSE NORVINGE

Stort intresse för bergkrossning

I arkivet hittas en bildserie som till stor del föreställer en bunt till synes betydelsefulla herrar i hatt och rock som beskådar en krossanläggning med materialfickor i trä. På en av bilderna syns denna Volvo Rundnos och efter närmare efterforskningar har vi fått fram följande.

I maj 1945 levererades A4202, en Volvo LV 126 till åkerägare Carl Gustav Hultgren i Enskede. Den var utrustad med ett kolgasaggregat som monterades av redan i april 1946.

Att det sitter ett flak på är ju tydligt och att det var tipp dessutom lär ju också ha varit självskrivet till den körningen. 1948 byttes motorn ut och från januari 1950 står Stockholms Kooperativa Åkeriförening u.p.a som ägare, något som också står på dekalerna som klistrats på motorhuven. Om herr Hultgren därefter fortfarande brukade bilen är oklart men klart är i alla fall att den skrotades december 1955.

Vit dryck i vitt landskap

Kanske är det fel att påminna om vilken årstid som väntar? Men alla ser ju inte vintern som en stor fasa. En mjölktankbil som kör för Arla har här hämtat ett antal liter på en gård i Dalsland. Lastbilen är en Scania och modellen är LS111. Årsmodellen hör till det senare 70-talet och fotot är taget på 1980-talet då Arla i Kallebäck hyrde ut bilen när åkarnas ordinarie bilar gått sönder eller var på service. Färgsättningen är nog för de flesta bekant än idag.

Full gaz i öst

Ännu ett frimärke från forna östblocket. Fabrikatet är GAZ vilket betyder Gorkij Avtomobilny Zavod – enkelt översatt till Gorkijs bilfabrik i den ryska staden Gorkij, som sedan 1990 heter Nizjnij Novgorod.

Modellen med en lastkapacitet som låg kring fyra ton var i det närmaste oförändrad interiört som exteriört från 1961 ända fram till 1992. Tillverkningsantal på över 4 miljoner exemplar är inte att leka med. Frimärkets förebild GAZ-53A tillverkades från 1965 fram till 1983. Valören är fem kopek, vilket var en tjugondels rubel, om nu någon minns hur mycket en rubel var värt på den tiden då de kraftiga murarna fortfarande skilde öst från väst.

Porslinsfynd från Dalarna

Här ett loppisfynd i holländsk Delft Blauw-stil, daterat till 80-talet om vi ska tro den avbildade Scania R142:an. Alltså från en relativt modern tid men ändå i en svunnen tid då rökutrustning fortfarande var vanlig. Investeringskostnad för detta fynd blev 50 kronor på en liten loppis i Malung. I affären ingick då en broschyr för Volvo Viking Tiptop från 1964.

Att askfatet handmålats på uppdrag av Hillerströms Freys föränleder oss att skriva ytterligare några rader. Det var Hillerström Transport AB och Freys Transport & Spedition AB som 1981 gick samman till Hillerström Freys Transport & Spedition vilket organiserades i olika dotterbolag med verksamheter inom internationella transporter, flygfrakt, spedition och shipping. Allt ägdes till hälften av statliga AB Swedcarrier, ett bolag som bland annat helt ägde Svelast och Freys Express.

Efterlysning

I Svensk Åkeritidning nummer sex frågade vi om vilket år som lagen om färdskrivarna tillkom. Uppgifter gjorde gällande att det var 1956. Uppgifterna baseras på mängder av annonser och debattartiklar i tidningen Lastbilen där 1/1 1956 nämns. Från Transportstyrelsen kommer däremot uppgifter om att året var 1957, en uppgift som enligt vissa handlingar också kan bekräftas.

Frågan är varför uppgifterna går isär. Var det helt enkelt så att startdatumet av någon anledning sköts fram ett år? Någon som minns? I så fall, ta kontakt med Svensk Åkeritidning.

GARAGERAPPORTEN

FOTO: PER THOMSON

Hos Bertil Johansson i Bjuv kretsar mycket kring moderna lastbilar i hans åkeri Famjo Transport AB. Men i den privata vagnparken finns det en hel del veteranlastbilar. Ni har nog inte kunnat undgå att se den fina Gullfiber F88:an med släp som deltagit på många rallyn och träffar. En hel del objekt göms i ladorna och några står på tur att bli renoverade.

– Där händer väl inte så mycket nu men i samband med Gävle-Dala-träffen hämtade vi Curt Göranssons F16 truckracebil, berättar Bertil om tävlingsbilen som var tänkt att samla pokaler i tunga klassen kring 1990.

– Just nu håller jag också på med att göra iordning en femskärig plog som ska sitta efter min fyrhjulsdrivna BM Volvo Bison, berättar Bertil som uppenbarligen håller på med allt möjligt.

Det stora projektet är ändå den Volvo FB88 från 1966 som inom en inte allt för avlägsen framtid, ska vara färdig.

– Förhoppningen var att den skulle blivit klar till Pärlrallyt i år men det blev den ju inte, konstaterar Bertil.

– FB88:an med chassinummer 818 gick en gång i tiden med cementtrailer i Halmstad, och av en slump hittade jag för en del år sedan den Rynge tvåflaks tipptrailer på Blocket som Göte Persson, ordförande på lastbilcentralen Bilfrakt i Bjuv en gång hade.

Förr fanns i Bjuv många små kolgruvor och för en av dessa som fortsatte att drivas efter kriget körde Göte. 1965 köpte han för transporterna av lera och kol Ryngetrailern

och en Volvo Titan TipTop, vilken redan året efter byttes ut till en FB88.

Trailern renoverade Bertil men behövde också ha fatt i en FB88 från 1966.

– En hittade vi i Norrland men när vi kom dit för att hämta den var det inget för världen så vi åkte tomma hem. Istället hittade vi en i Klippan, berättar han.

– Hytten var väldigt dålig men det var en -66:a jag var ute efter, förklarar han.

– Det var nästan inget golv i hytten så det är bytt en bit upp på hyttsidorna. Även 20-30 centimeter plåt upp på motortunneln är bytt runt om.

– Det är det sista som skärmstug och lite smått kvar, sedan ska den lackeras och kläs i hytten innan den är färdig, berättar Bertil.

Ytterligare ett projekt som står på tur är en Scania-Vabis LS76 A-tractör som sonen Alfred nu använder och som renoveras under tidens gång.

– Vi har skärmar och originalstolar till den som ska på när han är färdig med den som traktor, säger Bertil.

Tanken är att det ska bli en Halmstad Stål-bil med tolveters trailer och jigg för 18-meters armeringsjärn.

Bertil har som sagt många projekt att ta tag i.

– Många blir nog inte vidgjorda. Man har ju insett sin begränsning, erkänner Bertil.

Men en Volvo FB88 med dubbellflaks tipptrailer lär vi snart få se och därefter säkert en rad fina renoveringar från Bertil Johansson i Bjuv.

Tävla med tidningen

Texten på takskylden är inte original och frågan är vad det ursprungligen då mest troligt har stått på den bland följande alternativ.

1. ASG
- X. NTS
2. Bilspedition

Skicka ditt svar till akeritidning@akeri.se, eller med vanlig post: Svensk Åkeritidning, Box 7282, 103 89 Stockholm. Märk kuvertet Nostalgitävlingen. Senast den 5 oktober behöver vi ha ditt svar.

Förra månaden frågade vi om vilket lastbilsfabrikat loggan tillhörde och rätt svar var Bedford vilket xxxxxx xxxxxxx från xxxxxx visste.

Vi säger grattis och skickar alla åkares favoritfilm "Är du med?".

ÅHS Syd håller möte

Årets evenemang har avklarats men en och annan aktivitet kan dyka upp under hösten. En liten händelse av lokal karaktär är ÅHS Syd som håller sitt möte i samband med en höstträff lördag 26 oktober. Ulf Jönsson kommer att vara värd för mötet och därmed också presentera sitt företag.

Helsingborg stad kommer att beskriva stadens utveckling till ett av landets viktigaste logistiknav och ett studiebesök kommer att göras hos stadens nya kraftvärmeverk.

Alla är välkomna att delta men antalet platser är begränsat.